

vergadering **C360**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 20 september 2022

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verschillende contexten waarin seksueel geweld wordt gepleegd – 3496 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het versterken van de risicotaxatie en de ketenaanpak bij de aanpak en de opvolging van intrafamiliaal geweld – 3532 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toepassing en de resultaten van het positief project zoals opgenomen in het decreet Jeugddelinquentie – 3726 (2021-2022)	7
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de informatiedoorstroming vanuit het parket naar de Vlaamse agent-schappen – 3792 (2021-2022)	10
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over informatie over de straf van een dader aan slachtoffers en de rol van de justitiehuisen daarbij – 3727 (2021-2022)	13
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het proefproject bij het Family Justice Center in Limburg over eengerelateerd geweld – 3499 (2021-2022)	15
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaamse mandaat voor de opvolging van voorwaardelijk in vrijheid gestelde gedetineerden – 3639 (2021-2022)	18
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nood aan strengere criteria voor het elektronisch toezicht – 3811 (2021-2022)	22
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verplichting een uittreksel uit het strafregister voor te leggen om met minderjarigen te mogen werken – 3812 (2021-2022)	24

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verschillende contexten waarin seksueel geweld wordt gepleegd – 3496 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Arnout Coel

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, collega's, minister, ik heb begrepen dat we de vragen om uitleg snel moeten afhandelen. Ik ga dus met de toelichting kort zijn.

Uit een rapportage van de zorgcentra na seksueel geweld (ZSG's) over cijfers van het aantal meldingen tussen oktober 2017 en december 2021 blijkt een jaarlijkse stijging. Opvallend is de jonge gemiddelde leeftijd, namelijk 24 jaar, van de mensen die zich aanmelden.

Wat ook opvalt, is dat maar liefst de helft van de volwassen slachtoffers en een vierde van de minderjarige slachtoffers voor het vergrijp alcohol of drugs hadden genuttigd of toegediend hadden gekregen. Dat heeft uiteraard invloed op de weerbaarheid. Wie zwaar geïntoxiceerd is, wordt verondersteld niet in staat te zijn toestemming te geven tot seksuele handelingen. En net dat staat meer centraal in het recent aangepaste seksueel strafrecht. Dat is een stap, maar daarnaast is het absoluut noodzakelijk dat er een algemene mentaliteitsverandering komt die meer aandacht heeft voor het verlenen van toestemming.

Dat er een sterke link is met alcohol en drugs, moet absoluut worden meegenomen in het preventiebeleid.

Minister, hoe kan in kaart worden gebracht waar en in welke contexten seksueel geweld zich vooral voordoet? Zult u vragen aan de zorgcentra na seksueel geweld om ook dit te bevragen bij de slachtoffers? Hoe zal hiermee rekening worden gehouden bij de verdere ontwikkeling van acties in het kader van het actieplan tegen seksueel geweld?

Op welke manier zal vanuit Vlaanderen in campagnes met betrekking tot het thema ook de noodzakelijkheid van toestemming mee centraal worden gezet?

Wordt er bij het uitwerken van het preventiebeleid specifiek ingezet op de contexten waarin seksueel geweld vaker voorkomt, bijvoorbeeld in de uitgaanssfeer?

Hoe zal de tussentijdse evaluatie van het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld verlopen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Voorzitter, collega's, ik ben blij om hier opnieuw aanwezig te zijn.

Seksueel geweld is niet terug te brengen tot een of enkele contexten. Het speelt zich helaas in verschillende mogelijke contexten af en het kan iedereen overkomen. Het uitgaansleven is inderdaad een voorbeeld van zo'n context, maar het kan ook in een familiale context zijn, in het kader van een machtsrelatie, een institutionele context zoals een internaat enzovoort. We mogen vanuit het beleid geen enkele context uit het oog verliezen. Daarom dat het actieplan seksueel geweld ook erg omvattend is. We proberen acties te ontwikkelen die inspelen op al deze contexten. Daarnaast is het effectief belangrijk om ook aandacht te hebben voor de eigenheid van die verschillende contexten. Dat betekent dat men een andere aanpak moet hanteren. Seksueel geweld in een familiale context vraagt bijvoorbeeld een andere

aanpak dan seksueel geweld in het uitgaansleven. Daar houden we nu in het actieplan ook al rekening mee.

Specifiek rond het uitgaansleven ben ik momenteel samen met minister Somers in gesprek met een aantal belangrijke partijen op het terrein zoals Sensoa, het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD), Horeca Vlaanderen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) om samen na te denken over een plan van aanpak. Samen met collega Somers organiseren we begin oktober een ronde tafel met al deze partijen en de lokale besturen om tot concrete voorstellen te komen die dan ook zullen worden meegenomen in de update van het actieplan seksueel geweld.

Wat de vraag rond de campagnes betreft, is het wel zo dat de campagnes in het verleden ook reeds rekening hielden met de noodzakelijkheid van toestemming. Denk bijvoorbeeld maar aan de campagne 'Is't oké?' van Sensoa, vzw zijn en ZIJ-kant. Ook in de toekomst zal daar aandacht voor zijn. Vorig jaar zijn we op scholen, zelfs bij kleuters, langsgegaan met 'ja en neen'-gevoelens. Aan de hand van tekeningen maakt een kleuterjuf in de klas duidelijk wat oké is en wat niet oké is en dat een kleuter dat zelf ook kan aangeven. Ik ben dit zelf gaan volgen in het kleuterklasje van mijn dochter. Ik vond dat de kleuters dat snel oppikten. Het boek en de tekeningen waren heel duidelijk en helder. Zulke dingen zullen we blijven doen.

Zelf heb ik in het kader van het actieplan een overheidsopdracht uitgeschreven om een sensibiliseringsmodule te ontwikkelen gericht op jongeren tussen 14 en 23 jaar rond het thema. In deze module zal er aandacht zijn voor het bespreekbaar maken van seksualiteit, het aangeven en respecteren van grenzen – en dus het geven van toestemming – en het doorbreken van mythes rond seksueel geweld. Het is de bedoeling om deze module eind dit jaar te gunnen.

Ten slotte vraagt u naar het verloop van de tussentijdse evaluatie van het actieplan. Sowieso vraag ik mijn collega's om elke zes maanden een stand van zaken te geven van de maatregelen die onder hun bevoegdheid vallen. De volgende update is voorzien in oktober. Op basis daarvan zal er een evaluatierapport worden opgemaakt.

Naast de evaluatie voorzie ik ook een update van het plan. Dat is logisch: als je bestuurt, moet je continu bijsturen. Ik heb voor de zomer al de vraag gelanceerd bij de collega's om na te denken over nieuwe maatregelen zodat we er tegen oktober een overzicht van kunnen opmaken. Ik heb hierbij gevraagd bijzondere aandacht te besteden aan 'shoutout'- pagina's en specifieke doelgroepen zoals personen met een handicap, lgbtqi+, mannen enzovoort.

Tegen het einde van het jaar zal zowel de evaluatie als het geüpdatet actieplan worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en vervolgens aan het parlement.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord op de eerste vraag om uitleg na het reces. Ik vind uw antwoord zeer hoopvol, omdat ik uitkijk naar de update waarnaar u verwijst. Seksueel geweld is uiteraard verwerpelijk in elke context. En dat betekent – daarin hebt u gelijk – dat het beleid gericht moet zijn naar alle verschillende contexten. Want elk slachtoffer is er een te veel, in welke context hij of zij ook slachtoffer wordt. Maar dat betekent natuurlijk niet dat je niet moet proberen om een analyse te maken van de eigenheid van de verschillende contexten en in welke context het meer voorkomt, omdat je daar dan gerichte acties aan moet verbinden. Ik kijk ernaar uit dat die oefening wordt voortgezet in de update van het actieplan waarnaar u verwijst. Het is inderdaad nodig om continu nieuwe acties uit te zetten.

Ik heb al begrepen dat mijn vraag om uitleg, hoewel ze was uitgesteld, ondertussen net iets te vroeg komt, aangezien we die update in oktober zullen krijgen, met nieuwe acties over de verschillende beleidsdomeinen heen. Minister, ik hoop dat we die hier uitvoerig verder kunnen bespreken. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het versterken van de risicotaxatie en de ketenaanpak bij de aanpak en de opvolging van intrafamiliaal geweld – 3532 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Arnout Coel

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, in juni zagen we verschrikkelijke feiten, echt dramatische gebeurtenissen in Merksplas. Ik heb niet de gewoonte om casuïstiek te berde te brengen in deze commissie, maar die feiten hebben me er toch toe geleid om nog eens een opvolgingsvraag te stellen naar de stand van zaken in het versterken van de risicotaxatie en de ketenaanpak. Want de feiten van toen tonen dat een adequate aanpak van intrafamiliaal geweld dringend noodzakelijk is. Deze aanpak is het werk van velen, en zonder op de concrete zaak zelf te willen ingaan, is het duidelijk dat een goede risicotaxatie, inzonderheid binnen de justitiehuisen, en een goed gestructureerde en duurzame ketenaanpak cruciaal zijn.

Minister, ik heb u daar al meermaals over bevroegd. Het is goed dat de risicotaxatie wetenschappelijk onderbouwd wordt – daar gaan we absoluut mee akkoord – en dat dat op een doordachte manier gebeurt, maar de maatschappelijke realiteit toont aan dat een versnelling in de aanpak toch wel noodzakelijk is. Wat de ketenaanpak betreft, bestaan er trouwens ook al goede proefprojecten.

Minister, in antwoord op mijn vragen daaromtrent stelde u dat u ook betrokken bent bij het mobiele stalkingsalarm “omdat je niet zomaar een stalkingsalarm kunt geven zonder bijkomende ondersteuning aan slachtoffers” en dat dat goed loopt. “De ketenaanpak en de Family Justice Centers zijn de perfecte partner om hier een rol in te spelen”.

Minister, wat zult u concreet doen om de risicotaxatie inzake intrafamiliaal geweld, evenals de ketenaanpak te versterken en dit op korte termijn te doen?

Wat is de stand van zaken in de concrete uitrol van het mobiele stalkingsalarm? Is dat momenteel nog niet heel erg beperkt en moet dat niet verbreed worden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, voor ik inga op wat we bij de justitiehuisen en de Family Justice Centers doen rond risicotaxatie wil ik duidelijk zeggen dat wij helaas niet tussenkomen bij een beslissing van de onderzoeksrechter die al dan niet tot aanhouding overgaat. Daar is dus geen mandaat voor de justitiehuisen, noch voor de Family Justice Centers. Een onderzoeksrechter beslist zelf binnen de 48 uur of hij de verdachte vrijlaat onder voorwaarden of een enkelband geeft of de verdachte in voorlopige hechtenis houdt. Helaas gebeurt dat dus zonder risicotaxatie.

Ik heb altijd een pleidooi gehouden, en ik blijf dat ook doen, ook naar de federale collega's, dat men een soort instrument ter beschikking moet kunnen stellen aan de onderzoeksrechter zodat die op basis van een aantal punten in een checklist een beslissing kan nemen, zeker rond intrafamiliaal geweld en zedendelicten. Nu

gebeurt dat op basis van het dossier dat men voor zich heeft, maar het zou veel professioneler en beter zijn voor de slachtoffers als men de onderzoeksrechters een beperkte checklist laat doen om een beslissing te kunnen nemen in dit soort van dossiers. Het is nogmaals mijn vraag om dat mogelijk te maken.

Wat de ketenaanpak en Family Justice Centers betreft, hebben we een budget van 9 miljoen euro vrijgemaakt om in heel Vlaanderen te starten met centra intrafamiliaal geweld. U weet dat we er in Antwerpen en Limburg een aantal hebben. Het is de bedoeling om daar met een aantal antennes te werken. Het probleem situeert zich in het feit dat er geen Family Justice Centers zijn in de regio's Vlaams-Brabant en Oost- en West-Vlaanderen. Ook daar zijn helaas slachtoffers van intrafamiliaal geweld. Het moet de logica zelve zijn dat zij ook recht hebben op een veel betere hulp- en dienstverlening en een plek waar ze naartoe kunnen gaan.

Het doel is om in oktober volgend jaar sowieso te starten met Family Justice Centers in de regio's waar er nu nog geen zijn. Dit najaar volgt er een personeelsplan, dat we zullen voorleggen aan de Vlaamse Regering, met bijkomend personeel voor deze centra zodat de werking meteen versterkt kan worden met onder andere nog extra casusregisseurs om in concrete dossiers met gezinnen aan de slag te gaan.

Ik zet ook volop in op de ontwikkeling van deze centra. Risicotaxatie zal daarbij een standaardonderdeel uitmaken van het basisaanbod dat in zo'n centrum geboden wordt, maar eigenlijk is dat nu al het geval. Nu al wordt er in alle regio's gewerkt met een gezamenlijke risicotaxatie waarmee de weg van het dossier wordt bepaald. Er zal ook met een gezamenlijk dossiersysteem gewerkt worden waar de risicotaxatie in opgenomen wordt.

Daarnaast zijn we inderdaad binnen de justitiehuisen bezig met het opzetten van risicotaxatie. Daarvoor hebben we tien psychologen aangeworven om onder meer risicotaxaties uit te voeren binnen de justitiehuisen. Zij hebben ook de taak om op basis van de visietekst van de Vlaamse Regering die we vorig jaar goedkeurden een beleid rond risicotaxatie en risicomangement uit te voeren. Ze krijgen hiervoor sinds deze zomer ook wetenschappelijke ondersteuning van de universiteit, die het implementatieproces in goede banen zal leiden. Ze hebben allemaal de nodige opleidingen gehad. Het is ook van belang dat we met knowhow en wetenschappelijke kennis aan de slag gaan. Midden oktober zullen zij starten met risicotaxatie voor zedenmisdrijven in welbepaalde mandaten. Daarna zal dit geleidelijk aan uitgebreid worden naar andere mandaten. Dat is goed.

Wat betreft uw vraag rond het stalkingsalarm: ik zag daar zelf een belangrijke rol weggelegd voor de ketenaanpak en voor de Family Justice Centers. U weet dat ik als staatssecretaris voor Gelijke Kansen in 2017 de werkzaamheden daarrond zelf opgezet heb. Maar de Federale Regering heeft daar nu, ondanks mijn aanhoudende vraag, anders over beslist. Zij ziet dit als een instrument dat puur op politieel en justitieel niveau getrokken moet worden. Ik word ook niet op de hoogte gehouden van de stand van zaken of de uitrol, hoewel we daar fel op aangedrongen hebben. Dat is dus wel heel jammer. Ik ben het met u eens dat de uitrol voorlopig heel beperkt is. Dat was ook mijn visie toen ik daar als staatssecretaris voor Gelijke Kansen mee bezig was. Maar men heeft op federaal niveau vooral beslist dat dat een justitieel en politieel instrument moet zijn. Het is jammer, maar het is wat het is. Helaas, ik betreur het.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Dank u wel, minister. Natuurlijk weet ik ook dat een onderzoeksrechter autonoom beslist, maar het is goed dat u dat zegt voor de duidelijkheid. Hij moet daar op korte termijn een beslissing over nemen, rekening houdend met de elementen die dan voor hem liggen. Dat zijn vanzelfsprekend

belangrijke beslissingen, waar men niet kan tussenkomen maar waarbij we allemaal de noodzaak onderschrijven dat hij dat moet kunnen doen met voldoende informatie. Daarom denk ik samen met u dat een bepaalde manier van risicotaxatie daar wel bij kan helpen. We moeten er ook wel eerlijk in zijn dat we nooit een volledig sluitend systeem zullen hebben, maar elk geval dat je kunt uitsluiten via risicotaxatie en via ketenaanpak moeten we oppakken en daar zoveel mogelijk werk van maken.

Wij steunen u absoluut in de uitwerking van de Family Justice Centers in de andere provincies. Ik hoor dat ook hier mijn vraag iets te vroeg komt, want u komt in oktober met een personeelsplan. Ik neem aan dat we dat dan ook nog verder kunnen bespreken. In de huidige stand van zaken heb ik dan ook geen verdere vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de toepassing en de resultaten van het positief project zoals opgenomen in het decreet Jeugddelinquentie – 3726 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Arnout Coel

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, sinds 1 september 2019 is het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht van kracht. Het decreet biedt veel mogelijkheden – dat weten we allemaal – aan minderjarigen om hen uit te dagen zelf verantwoordelijkheid op te nemen.

Een van die zaken is het positief project, waarbij de minderjarige zelf de kans krijgt om een project samen te stellen en voor te leggen aan de jeugdrechtbank of aan het Openbaar Ministerie. Op die manier willen we natuurlijk jongeren zelf laten nadenken, en is het niet de bedoeling om alleen maar te straffen, maar vooral om de verantwoordelijkheid van de jongeren aan te spreken en aan te scherpen.

In het werkveld kan deze maatregel op veel bijval rekenen. In 2021 werd 132 keer een positief project opgestart voor een jongere die een als misdrijf omschreven feit pleegde. Dat is evenveel als in 2020. Dat zijn cijfers die ik haal uit het antwoord op schriftelijke vragen die ik u daarover heb gesteld, minister. In uw antwoord hebt u verwezen naar het gebrek aan personeel bij de federale jeugdparketten als remmende factor om het positief project nog meer ingang te doen vinden.

Wat me wel opviel bij die cijfers, minister, is dat er toch wel grote verschillen bestaan tussen de afdelingen van de gerechtelijke arrondissementen, al lagen die verhoudingen in 2021 anders dan in 2020. Het is ook vreemd dat er in sommige afdelingen een sterke stijging werd opgetekend, terwijl er in andere afdelingen een duidelijke terugval was.

In antwoord op mijn vraag om uitleg van 8 juni vorig jaar antwoordde u, minister, over die regionale verschillen dat dit onder meer te maken heeft, ten eerste met de aanwezigheid van beschikbare parketcriminologen om de dossiers voor te bereiden, ten tweede met de coronacrisis, die persoonlijk contact moeilijk maakte, en ten derde met de keuze voor andere afhandelingsmogelijkheden. Binnen de monitoring van het jeugddelinquentierecht wordt hieromtrent regelmatig overleg gepleegd met de magistratuur, aldus u toen, minister, in antwoord op mijn meest recente schriftelijke vraag.

Ik heb volgende vragen. Hoe verklaart u, minister, de opvallende stijging van de toepassing van het positief project in sommige arrondissementen enerzijds en de opvallende terugval in andere regio's anderzijds? Welke inspanningen zult u doen om het positief project meer ingang te doen vinden en meer voorkeur te doen krijgen op andere afhandelingsmogelijkheden in alle arrondissementen, en in het bijzonder daar waar de toepassing ervan laag ligt of gedaald is? Wat zijn de resultaten van de monitoring met betrekking tot het positief project? Wanneer vond hierover overleg met de magistratuur plaats en wat zijn de resultaten van dit overleg?

Welke evolutie tekende zich tijdens de eerste helft van dit jaar af met betrekking tot de toepassing van het positief project? Op welke manier worden niet enkel de toepassing, maar ook het effect en de resultaten op langere termijn van het positief project en de impact op de jongere en het risico op recidive geëvalueerd? En tot slot: in hoeverre worden het positief project en de concrete toepassing ervan meegenomen als specifiek aandachtspunt in de globale monitoring en de evaluatie van de toepassing van het decreet Jeugddelinquentie?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik wil er eerst misschien op wijzen dat het jeugddelinquentierecht een totaalpakket is van nieuwe maatregelen en sancties.

We hebben ervoor gezorgd dat parketten en jeugdrechters een ruimer en meer divers arsenaal hebben, zodat zij snel en op maat kunnen reageren op jeugddelinquentie. Het positief project is er daar een van, maar we moeten werk maken van een monitoring van alle reacties. We zien bijvoorbeeld ook in de jaarcijfers van vorig jaar, door een daling van het aantal weigeringen in onze gemeenschapsinstellingen, dat er meer trajecten in de gemeenschapsinstellingen gelopen kunnen worden. We zien ook een stijging van het aantal intensieve trajecten en ook een stijging van het aantal leerprojecten. Deze maatregelen zijn, denk ik, minstens even nuttig als het positief project. We moeten dan ook met straffen op maat werken en niet zomaar het positief project als de oplossing zien voor alle delicten. Daarom net is er dat breder arsenaal en daarom kunnen ook leerprojecten, intensieve trajecten of een opsluiting even belangrijk zijn.

Wat het positief project betreft: in uw vraag verwijst u al grotendeels naar de antwoorden. Het klopt dat de cijfers van het aantal positieve projecten in 2020 en 2021 ongeveer even hoog waren, respectievelijk 132 en 133. Uit de cijfers van de eerste helft van dit jaar blijken er 73 positieve projecten te zijn. Ik denk dat dat, als we gaan kijken op halfjaarbasis, een stabiele tendens is.

We volgen de verschillen ook op tussen de veertien afdelingen van de gerechtelijke arrondissementen. Regionale verschillen zijn ook niet nieuw. In een vorig schriftelijk antwoord heb ik al een aantal verklaringen gegeven, die inderdaad onder andere komen uit een bevraging van de actoren op het terrein, zowel de uitvoerende diensten als de magistratuur. Voor alle duidelijkheid: op niveau van het aanbod wordt het positief project in alle arrondissementen op eenzelfde manier georganiseerd door de diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA). Maar regionale verschillen voor alle trajecten worden altijd besproken in de opvolggroep met de magistratuur.

Ik vind dus dat we deze vraag breder moeten bekijken dan enkel het positieve project. We moeten streven naar een optimale benutting van alle maatregelen en sancties in het decreet, en dit met oog voor subsidiariteit, en dus constructief als het kan, maar ook streng als het moet.

Daarvoor hebben we ook onderzoek nodig. Er lopen momenteel twee onderzoeken af naar de delictgerichte contextbegeleiding en naar hoe we in Vlaanderen recidivemonitoring van de diverse reacties kunnen opzetten. Deze onderzoeken zullen

inzichten aanleveren: over waar, wanneer en waarom een bepaalde maatregel of sanctie wordt ingezet. Wat het recidiveonderzoek betreft, is het de bedoeling om concrete scenario's uit te werken voor het meten van recidive binnen het jeugd-delinquentierecht en dit ook structureel te doen – voor het eerst in Vlaanderen – en in te schuiven in een permanente monitoring van het decreet, zoals ook afgesproken. Het is dus eigenlijk een opstart naar een echt recidiveonderzoek, waarbij we de juiste parameters vastleggen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, dank u wel. Het decreet bevat inderdaad een heel scala aan mogelijkheden. We hebben dat heel bewust zo gedaan. Ik begrijp dat u zegt dat we het geheel moeten bekijken, de manier waarop alle mogelijkheden worden benut. Maar er is een groot onderscheid tussen een traject binnen een gemeenschapsinstelling en een positief project. We moeten dat erkennen. Het gaat erom in hoeverre een jongere wordt uitgedaagd om een positief project voor te stellen, in hoeverre er dadelijk streng bestraffend wordt opgetreden. De feiten en de context zijn anders. Ik vind het belangrijk dat in elke regio en in elke afdeling van een gerechtelijk arrondissement jongeren op eenzelfde manier worden uitgedaagd om zelf een positief project voor te stellen, om zelf te zoeken hoe men herstel kan doen voor het slachtoffer. Dat blijkt niet in alle regio's op dezelfde manier te gebeuren. Daarom vraag ik u om dat op een goede manier te blijven monitoren. Ik denk dat dat voor een aantal feiten en een aantal jongeren een meerwaarde kan zijn.

Minister, het recidiveonderzoek waarnaar u verwijst, vind ik absoluut heel belangrijk. We moeten wetenschappelijk monitoren en onderbouwen welke effecten alle maatregelen uit het nieuwe decreet hebben. Ik heb met betrekking tot die onderzoeken geen timing gehoord, minister. Kunt u daar meer zicht op bieden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Schryvers, dat laatste zal ik moeten opvragen. Dan maken wij u dat over.

Voor de positieve projecten heb je een arsenaal aan maatregelen en sancties. Het positief project is er een van. Voor elk feit heb je een gepaste maatregel nodig. Soms is het inderdaad strenger. Ik vind dat niet altijd slecht, zoals u weet. Ik vind dat dat soms nodig is, zeker voor bepaalde jeugddelicten. De cijfers zijn wat ze zijn. Ik heb ze niet opgesmukt. Het zijn de cijfers die we hebben gekregen. Ik denk niet dat we ongerust moeten zijn. Dat betekent gewoon dat er een beroep is gedaan op andere straffen, andere sancties. We weten ook dat straffen op maat werkt. Dat is wat moet gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Ik onderschrijf dat straffen op maat moet gebeuren. Maar, minister, ik zag sterke regionale verschillen. Ik heb gevraagd om ervoor te zorgen dat jongeren genoeg worden uitgedaagd om een positief project voor te stellen omdat u toch het positief project leek te stellen tegenover het traject binnen een gemeenschapsinstelling. Laat ons eerlijk zijn: dat is toch wel een serieus verschil.

Dat elke jongere moet worden gesanctioneerd op maat van de feiten en van de context, daar zijn we het allemaal over eens.

Ik kijk ook uit naar de gegevens met betrekking tot het onderzoek.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de informatiedoorstroming vanuit het parket naar de Vlaamse agentschappen – 3792 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Arnout Coel

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, collega's, minister, ik heb u al meerdere vragen gesteld over de informatiedoorstroming vanuit de parketten naar de Vlaamse agentschappen, onder meer in het kader van onderzoeken naar feiten in de kinderopvang. Twee weken geleden verschenen er feiten in de pers over moorden en moordpogingen die zijn gepleegd in een woonzorgcentrum in Oostrozebeke. Straks zijn er in de commissie Welzijn ook vragen om uitleg hierover. We hoorden dat er toch wel weer het een en ander schort aan de informatiedoorstroming, namelijk dat het agentschap niet op de hoogte werd gesteld noch door het woonzorgcentrum zelf, noch door het parket over het feit dat er een gerechtelijk onderzoek liep en dat er heel ernstige feiten, zelfs moorden en moordpogingen, zijn gepleegd.

De feiten zijn bijzonder schokkend. In Oostrozebeke werden verschillende mensen vergiftigd met een overdosis insuline en drie van hen overleefden het niet. De feiten dateren van tussen juli 2020 en augustus 2021. Dat is al een hele tijd geleden maar ze werden dus niet gemeld aan het agentschap Zorg en Gezondheid. Nochtans zijn zorgvoorzieningen verplicht om het agentschap op de hoogte te brengen van ernstige feiten.

Anderzijds bestaat er tussen de procureurs-generaal en de agentschappen een omzendbrief houdende mededeling van opsporingsonderzoeken, vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren en personen die taken van openbaar belang waarnemen of die functies uitoefenen die doorgaans een gezagsrelatie met minderjarigen of kwetsbare personen impliceren. Die omzendbrief heeft als doel om binnen het daartoe uitgewerkte kader het betrokken Vlaams agentschap te informeren van wat in de titel is opgesomd.

Uit vragen die ik hierover al heb gesteld, bleek dat het parket niet altijd op de hoogte is van het beroep van de verdachte. Dat kwam ook aan bod in de onderzoekscommissie rond de veiligheid in de kinderopvang. Er werd gesteld dat er vanuit het college van procureurs-generaal een aanvraag zou worden gedaan om toegang te krijgen tot de databank van de sociale zekerheid. Ook zou er in het voorjaar zijn gestart met het aanstellen van contactmagistraten voor de sectoren waar er nog geen waren en zou de lijst met die liaisons ruimer worden verspreid.

Sinds november 2020 loopt er, volgens berichten in de media, ook een gerechtelijk onderzoek naar een verdacht overlijden van een bewoner in een woonzorgcentrum in Bornem. In dat onderzoek werd op 7 september een verdachte aangehouden.

De vraag die zich ook hier weer stelt, is de vraag naar informatiedoorstroming vanuit de parketten naar de Vlaamse agentschappen wanneer feiten worden onderzocht die gepleegd zijn of zouden zijn in een voorziening die erkend is door Vlaanderen of wanneer personen die zijn tewerkgesteld in voorzieningen en daar met kwetsbare personen in contact komen, verdacht worden van feiten.

Informatie-uitwisseling was trouwens ook een van de elementen die het parlement vroeg in een resolutie als afsluiting van de commissie grensoverschrijdend gedrag in de vorige legislatuur. Ik mocht toen voorzitter van die commissie zijn en ook toen hebben we al vastgesteld dat er een probleem was. In die resolutie hebben we gevraagd dat er zou worden ingezet op een actieve informatie-uitwisseling met verenigingen en organisaties over lopende onderzoeken en veroordelingen inzake

zedenfeiten door onder andere het inzetten van contactmagistraten. Ook in het eindverslag van de parlementaire onderzoekscommissie kinderopvang dat we in juli hebben opgemaakt en waarover we in de laatste zitting het debat hebben gevoerd, is de uitwisseling van informatie tussen het parket en het agentschap Op-groeien een belangrijk thema. We hebben trouwens het parket-generaal ook gehoord in de onderzoekscommissie.

Minister, in het dossier van Oostrozebeke ging het duidelijk om feiten in een woonzorgcentrum. Hebt u er zicht op waarom er daarover vanuit het parket niet werd gerapporteerd aan het agentschap Zorg en Gezondheid?

Bent u ervan op de hoogte of er vanuit het College van procureurs-generaal een aanvraag werd gedaan om toegang te krijgen tot de databank van de sociale zekerheid om te kunnen raadplegen welk beroep een verdachte heeft en zo te kunnen voldoen aan de richtlijnen in de genoemde omzendbrief? Zo neen, zult u hierop aandringen? Zo ja, wat is het resultaat?

Werden er intussen al meerdere contactmagistraten aangesteld? Hoe gebeurt het contact met de sectoren en met deze magistraten? Voor welke sectoren werden er nog geen liaisons aangesteld?

In hoeverre werd er al voor gezorgd dat de lijst met contactmagistraten breder wordt verspreid?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik denk dat het duidelijk is dat de informatiedoorstroming in dit dossier niet naar behoren gebeurde, waardoor er zich verschrikkelijke feiten hebben afgespeeld in het woonzorgcentrum. We zien dat het woonzorgcentrum het agentschap Zorg en Gezondheid zelf niet op de hoogte heeft gebracht. Ook de informatiedoorstroming vanuit het parket verloopt niet optimaal. U weet dat ik dit al meermaals aangekaart heb na eerdere vragen die gesteld werden, ook in het kader van de kinderopvang. Dit staat als recurrent besprekingspunt op de agenda van de vergaderingen met het College van procureurs-generaal. Binnenkort is er opnieuw een vergadering waar dit weer op de agenda zal staan. Dat loopt, zoals u weet, niet altijd heel vlot.

Zoals ik ook reeds eerder aangaf, en zoals u ook al vermeldt in uw vraag, was de toegang tot de databank van de sociale zekerheid een van de voornaamste problemen om zicht te krijgen op het beroep van een verdachte of veroordeelde. Intussen heeft het college effectief de vraag tot toegang tot Dolsis officieel gesteld en lopen er reeds contacten met de geïntegreerde politie hierover. Ik hoop daar volgende maand meer uitsluitsel over te hebben.

Daarnaast is er een omzendbrief die de infodoorstroming regelt, met een aantal voorwaarden aan het doorgeven van deze informatie. Het is aan de parketmagistraat om deze voorwaarden geval per geval na te gaan en de afweging rond het al dan niet melden te maken, zeker als het gaat om verdachten in de loop van een strafonderzoek waar het geheim van het onderzoek geldt. We hebben vanuit Vlaanderen dus helaas geen directe invloed op de informatiedoorstroming in concrete dossiers.

Verder vraagt u naar de contactpersonen die worden aangesteld als spilfiguren in deze informatiedoorstroming. Sinds 2018 bestaat hiervoor een lijst in Vlaanderen. Met de laatste actualisatie van de lijst van Vlaamse contactpersonen die werd doorgevoerd, werd ook een overzicht gemaakt van de Vlaamse sectoren en beleidsdomeinen, met welke diensten onder welk departement of agentschap vallen, zodat het voor de referentiemagistraten ook duidelijker is wanneer ze wie moeten contacteren. Deze lijst werd begin deze maand aan de referentiemagistraten bezorgd. Daarnaast werd er ook een nieuw overlegmoment tussen de referentiemagistraten

en de Vlaamse contactpersonen gepland om de knelpunten te bespreken – het is duidelijk dat er wel problemen zijn – en tot een betere samenwerking te komen. Ik heb hun ook gevraagd om dit dossier te bespreken. Het overleg gaat eind deze maand door. Ik heb begrepen dat het agentschap Zorg en Gezondheid in de tussentijd reeds overleg gehad heeft met de referentiemagistraten met betrekking tot dit dossier. Ook het agentschap Opgroeien heeft aan tafel gezeten met de referentiemagistraten over het dossier kinderopvang.

Er zijn drie referentiemagistraten, een per parket-generaal. Dat zijn er dus drie voor Vlaanderen, in Brussel, Gent en Antwerpen. Vanaf nu wordt ook de steundienst van het College van procureurs-generaal hierbij betrokken. Binnen elke betrokken sector en elk betrokken beleidsdomein werden de belanghebbende instanties en organisaties geïnformeerd over de referentiemagistraten, enerzijds via de kabinetten van de Vlaamse ministers en anderzijds ook nog eens via de Vlaamse contactpersonen. Zoals eerder vermeld, wordt er jaarlijks een breder overleg georganiseerd tussen de referentiemagistraten en de contactpersonen en zijn er ook geregeld contacten met betrekking tot welbepaalde dossiers of rond welbepaalde vragen, vooral vanuit onderwijs, sport, opgroeien en welzijn.

– *Steven Vandeput treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik denk dat we, toen we twee weken geleden deze berichten hoorden, allemaal even hard geschokt waren. We weten namelijk allemaal dat het in die voorzieningen, of het nu gaat over kinderopvang, voorzieningen voor mensen met een beperking of woonzorgcentra, gaat over kwetsbare mensen die daar wonen of verzorgd worden. Als er zich daar dan ernstige feiten voordoen of mensen die daar werken of komen verdacht worden van ernstige feiten, dan is het natuurlijk belangrijk om dat te weten, om ervoor te kunnen zorgen dat de veiligheid daar gegarandeerd is. Keer op keer blijkt dat die informatiedoorstroming een groot probleem is. Hoe kan het dat een woonzorgcentrum zelf niets meldt? Die vraag zal straks ook gesteld worden in de commissie Welzijn. Maar hier vooral ook: hoe kan het dat er drie moorden gepleegd worden en dat dan niet doorgegeven wordt dat de mensen die daar wonen zich in een onveilige situatie bevinden? Ik denk dat niemand van ons daarbij kan en dat we daar allemaal even hard geschokt door zijn. We kunnen alleen maar proberen om op diezelfde nagel te blijven kloppen en zeggen dat die informatiedoorstroming er moet zijn zodat we hier in Vlaanderen zelf ook de nodige maatregelen kunnen nemen voor wie in een voorziening verblijft of in de kinderopvang wordt opgevangen, zodat we kunnen zorgen voor hun veiligheid.

Minister, u bent natuurlijk diegene die overleg voert met het parket-generaal en met uw federale collega bevoegd voor Justitie. U hebt al stappen gezet op dat vlak en op zich vind ik dat goed. Maar er zijn toch nog heel wat mankementen. Ik wil u dus echt vragen, minister, om dit als actiepunt, als een van de grote prioriteiten met betrekking tot justitie, naar voren te blijven schuiven. Want het is pas wanneer we worden ingelicht, dat we kunnen zorgen dat die veiligheid gegarandeerd is.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Inderdaad, collega Schryvers, ik stel samen met u vast dat het woonzorgcentrum die informatie niet heeft doorgegeven. Ik denk dat het agentschap zelf daarin ook een veel actievere rol moet gaan spelen. Dat geldt ook voor instanties die bezig zijn met kinderen of gehandicapten. Ik hoop dat al die agentschappen daar een heel actieve rol in spelen. Ik kan dat natuurlijk aankaarten bij het College van procureurs-generaal maar vooral het agentschap moet daar een heel actieve rol spelen richting de woonzorgcentra, de crèches en dergelijke. Zoals

u weet, stelt een collega van u me straks ook een vraag over de informatiedoorstroming en het blanco strafregister. Ik ben de eerste om te zeggen dat dat nodig is. Maar collega Dalle heeft een uitzondering gemaakt, zoals u weet, voor de vrijwilligers die met kinderen en jeugd werken. In mij vindt u echter een heel grote partner als het daarover en ook over deze kwestie gaat. Ik heb het geagendeerd op het overleg met het College van procureurs-generaal, maar ik denk dat het nog belangrijker is dat er door het agentschap Zorg en Gezondheid en door het agentschap Opgroeien personen aangesteld worden die als brugfiguur optreden, ook met de parketten, en die dat op een heel actieve manier doen. Ik geef u daar dus volledig gelijk in. In mij vindt u daar dus altijd een partner voor. U weet dat ik met dat decreet gekomen ben. Dat is dan een ander decreet en dat gaat over een andere vraag, maar u vindt daar in mij zeker een partner in. Helaas zijn er blijkbaar soms andere dingen die belangrijker zijn.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Dank u wel, minister. Nu had u het inderdaad over een ander decreet. Ik wil hier focussen op de informatiedoorstroming. Dat onze Vlaamse agentschappen hierin allemaal een rol spelen, is natuurlijk zo. We kunnen ook van de voorzieningen zelf verwachten – en de regelgeving schrijft dat ook voor – dat ze bepaalde feiten melden. Maar natuurlijk zijn ook de parketten van heel veel zaken op de hoogte. Het kan niet zijn dat er, als er moorden gebeuren en er een gerechtelijk onderzoek gevoerd wordt, geen enkele informatiedoorstroming is. Minister, ik denk dat het én-én is. U bent natuurlijk diegene die bevoegd is voor Justitie hier in Vlaanderen en u hebt de contacten met het parket-generaal, zoals ik al zei. Daarom vraag ik u om daar te vragen om te zorgen voor de nodige informatiedoorstroming. *(Opmerkingen van minister Demir)*

Dat is inderdaad zo. Minister, ik heb u gevraagd om bij uw overleg met het parket-generaal die vraag te blijven stellen. U hebt gezegd dat u dat doet. Ik heb u gevraagd om dat te blijven doen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers, ik lees in uw vraag de vraag om zoveel mogelijk geïntegreerde bevoegdheidspakketten over te hevelen naar de regio's, in casu de Vlaamse Gemeenschap, en om de Vlaamse justitie op die manier een echte onderbouwing te geven.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over informatie over de straf van een dader aan slachtoffers en de rol van de justitiehuisen daarbij
– 3727 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): In het beleid, zowel federaal als Vlaams, wordt er terecht veel aandacht besteed aan slachtoffers. Slachtofferonthaal is in het beleid van de Vlaamse minister een belangrijk aandachtspunt. Er werden belangrijke initiatieven genomen zowel wat het vereiste personeel betreft in de justitiehuisen – waarover ik ook al meermaals een vraag heb gesteld – als wat de methodologie betreft.

Recent vernemen wij in de pers dat er federaal een aantal initiatieven worden genomen zodat slachtoffers automatisch gebriefd kunnen worden bij vrijlating van een veroordeelde dader. Voor slachtoffers van zware misdrijven zullen de justitiehuisen

daarvoor automatisch een melding krijgen. Het zullen de justitieassistenten zijn die vervolgens de slachtoffers contacteren.

Minister, ik heb daarover de volgende vragen.

Wat is het kader van de afspraken die tussen alle betrokken overheden en actoren werden gemaakt omtrent deze informatie-uitwisseling?

Welke afspraken zijn hierover gemaakt met de justitiehuizen?

Hoe werd dit voorbereid binnen de justitiehuizen? Werd daartoe een methodologie uitgewerkt?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik denk dat het goed is dat we eindelijk Justitie uit Welzijn hebben getrokken waardoor we een effectief beleid op poten kunnen zetten. Nog beter zou zijn dat we volledig bevoegd zijn voor Justitie, dan heb je al die zaken van informatiedoorstroming niet en heel die reutemeteut.

Zoals u ook weet heb ik het centraal stellen van slachtoffers altijd gedaan. De initiatieven die u beschrijft in uw vraag, werden trouwens ook gemeenschappelijk genomen en verder uitgewerkt via de interministeriële conferentie (IMC) justitiehuizen. Maar deze initiatieven zijn niet volledig nieuw.

Het is voor het federale niveau al langer verplicht om slachtoffers bij een vonnis waarbij de dader een gevangenisstraf krijgt opgelegd, te informeren over de strafuitvoeringsprocedure, de stappen die ze daarbij moeten zetten en de mogelijkheid om op hun vraag ondersteuning te krijgen van de diensten slachtofferonthaal. Maar in de praktijk gebeurt dat helaas niet altijd, met verregaande gevolgen. Daarom is dit proces nu ook geautomatiseerd. We hebben dat vanuit Vlaanderen ook altijd gevraagd. Het is altijd trekken en duwen, maar ik ben blij dat dat ten minste toch al een kleine stap vooruit is.

Slachtoffers krijgen sinds 1 september automatisch een brief met al deze informatie. Bij die brief zit ook een slachtofferfiche waarbij ze hun wensen rond de strafuitvoering kenbaar kunnen maken. Die fiche bestond al veel langer, zoals u weet, toen dat nog bij Welzijn zat. Maar dat was gewoon niet te lezen, sorry. Ik vond dat beledigend voor alle slachtoffers, zo'n slachtofferfiche. We hebben dat dus op punt gezet. We hebben dat empathischer gemaakt en ook meer begrijpbaar. Dat is dus goed. Op mijn vraag heb ik die fiche ook voorgelegd aan heel wat mensen om ook hun een stem te geven, wat zij daarvan vinden, wat nog beter moet, wat meer verduidelijking moet krijgen. Want zo'n juridisch proces is voor slachtoffers vaak zeer ingrijpend. Bijkomende drempels zoals ingewikkelde procedures en juridisch taalgebruik dat niemand begrijpt en waarbij men zich met moeite iets kan voorstellen, kunnen slachtoffers missen als kiespijn. Dat is ook de reden waarom er heel hard is gewerkt aan die stoffige slachtofferfiche die niemand begreep en waar ook heel weinig respect in zat tegenover de slachtoffers.

Wat echt nieuw is, is dat slachtoffers van verkrachting, misdrijven met de dood tot gevolg en pogingen daartoe nu ook tijdens de strafuitvoering proactief worden gecontacteerd door de diensten slachtofferonthaal om hun aanbod te duiden en ook uitleg en context te geven enzovoort. Ook deze procedure verloopt automatisch zodat er geen menselijke vergissingen mogelijk zijn en er dus geen dossiers door de mazen van het net kunnen glippen. Concreet zal er bij deze feiten na het vonnis wanneer er geen beroep meer mogelijk is, automatisch een mail met de vattings- en het vonnis naar de dienst slachtofferonthaal gaan zodat zij de nodige informatie hebben om aan de slag te gaan met dat dossier.

Daarnaast kan het parket ook voor andere feiten in uitzonderlijke gevallen en wegens bijzondere omstandigheden eigen aan het dossier beslissen om aan de dienst slachtofferonthaal te vragen de slachtoffers proactief te contacteren. In dat geval moet de dienst slachtofferonthaal wel nog handmatig op de hoogte gebracht worden. Het zou dan bijvoorbeeld kunnen gaan om een heel gewelddadige homejacking. Het kader voor deze initiatieven werd geconcretiseerd in een koninklijk besluit.

Aan een nieuwe methodologie was er geen nood. In de procedure van zowel de voorwaardelijke invrijheidstelling als de internering neemt de dienst slachtofferonthaal namelijk al langer proactief contact op met slachtoffers. Voor dit nieuwe initiatief vallen we dus terug op die ervaring. Op basis van de resultaten van de slachtofferbevraging die ik eerder dit jaar liet uitvoeren, zal ik de methodologie voor de hele dienst sowieso nog verder verfijnen om zo nog beter tegemoet te komen aan de noden die er zijn ten aanzien van slachtoffers. Dat is ook de reden geweest waarom we extra volk hebben aangeworven op de dienst slachtofferonthaal, want u weet dat dat echt wel ondermaats was.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Dank u wel voor de uiteenzetting over de manier waarop dat verloopt, minister. Wij vinden dat vanzelfsprekend ook heel belangrijk, dat slachtoffers op een goede manier worden ingelicht en opgevolgd en dat zij dus weten wat er gebeurt na de veroordeling, na de straf, bij het vrijkomen en dergelijke meer.

Minister, u hebt gezegd dat er voor een aantal feiten een automatische en proactieve contactname is met de diensten voor slachtofferonthaal, zodat zij zich ook kunnen richten tot de slachtoffers. Voor andere feiten kan het parket zelf de stap zetten. Het is natuurlijk belangrijk dat er gemonitord wordt hoe dat gebeurt door de verschillende afdelingen van de parketten. Welke afspraken zijn er daarrond of hoe wordt dat gemonitord? Komt daar een evaluatie?

Mijn tweede vraag gaat over de slachtofferbevraging waarnaar u verwijst. Zijn al de resultaten daarvan ondertussen beschikbaar?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: De resultaten zijn ter beschikking. We zullen die aan u overmaken.

Wat het monitoringssysteem betreft: we hebben dat aangekaart bij het College van procureurs-generaal. Ik had begrepen dat ze daar wel mee aan de slag gingen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Dan kijk ik daar verder naar uit, minister, om die resultaten te zien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het proefproject bij het Family Justice Center in Limburg over eerge-relateerd geweld
– 3499 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, sinds een jaar loopt er een proefproject bij het Family Justice Center Limburg omtrent eergegrelateerd geweld. Het uitgangspunt dat hierbij gehanteerd wordt, is dat eergegrelateerd geweld geen geweld is tussen individuen maar geweld dat zich afspeelt in een gemeenschap. Naar schatting heeft 1 tot 1,5 procent van de gevallen van intrafamiliaal geweld met die zogenaamde eer van de familie te maken.

In het proefproject worden er voor elk dossier twee verantwoordelijken aangesteld: enerzijds een casusregisseur/hulpverlener en anderzijds iemand binnen de politie. Ze volgen het dossier op in continu overleg en houden rekening met de wensen van het slachtoffer. Het duurt lang om tot de families door te dringen. Ik citeer een inspecteur: "De eerste keer dat we met de familie gaan spreken, is het standaardantwoord: 'Er is geen probleem'. Het duurt maanden voor je daar nog maar doorheen breekt."

Minister, u ging recent nog langs bij dit initiatief voor een stand van zaken. Verder konden we in de pers ook lezen dat het proefproject twee jaar loopt en nadien ook uitgerold zal worden naar de andere Family Justice Centers in Vlaanderen.

Minister, hoeveel slachtoffers heeft het project sinds zijn opstart al begeleid? Bent u bereid om, indien blijkt dat exact cijfermateriaal ontbreekt, de vereiste maatregelen uit te vaardigen die dit cijfermateriaal kunnen opleveren? Welke lessen trekt u momenteel al uit dit project? Op welk manier kan deze vorm van geweld volgens u voorkomen worden? Waar liggen de oorzaken en hoe zal u deze aanpakken? Hoe zal ervoor gezorgd worden dat slachtoffers tijdig gedetecteerd worden?

Uiteraard is het van belang om ook voldoende aandacht te hebben voor het slachtoffer in het verdere proces na aangifte. Daarnaast moet er echter ook een signaal worden gegeven aan de samenleving wat betreft dergelijke daden. Deelt u onze visie dat er toch kordaat opgetreden moet worden tegen deze daders?

Momenteel bestaat er geen exact cijfermateriaal over de prevalentie van deze vorm van geweld. Welke initiatieven neemt u om hier in de toekomst verandering in te brengen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, de problematiek van eergegrelateerd geweld is reëel maar zit helaas al een hele tijd aan de oppervlakte. Dat is de reden waarom we, toen ik deze bevoegdheid kreeg, we daarmee aan de slag zijn gegaan. We weten immers dat dat gebeurt. Ogen dichtknijpen heeft geen zin, we gaan daar dus mee aan de slag.

Dan hebben we naar Nederland gekeken. Daar is onderzoek gebeurd en daar staat men veel verder. Uit Nederlands onderzoek weten we dat er jaarlijks zo'n drieduizend mensen slachtoffer zijn geworden. In België heeft men in het verleden geprobeerd om het fenomeen te meten, maar men strandde telkens op de realiteit van de verborgenheid en geslotenheid van het probleem. In België zijn er enkel politionele en justitiële cijfers voorhanden, maar die moeten we met een korrel zout nemen. Eerst en vooral is het sowieso een ondergerapporteerd fenomeen bij de politie, want zulke zaken komen helaas niet bij de politie aangezien slachtoffers vaak erg bang zijn voor de gevolgen van erover te spreken. Ten tweede moet politie of parket de situatie herkennen als eergegrelateerd geweld. Ten derde moet het ook in de registratiesystemen van politie en justitie geregistreerd worden als eergegrelateerd geweld en niet als slagen en verwondingen bijvoorbeeld.

Op deze drie zaken zet ik volop in. Zo wil ik met het project dat ik wil uitrollen over Vlaanderen slachtoffers laten weten dat we er zijn voor hen, dat ze bij ons terecht kunnen, dat we aan hun kant staan en dat we de expertise hebben om met deze

problematiek om te gaan. Daarnaast zet ik sinds het begin van deze legislatuur volop in op opleiding voor professionals van politie, justitie, onderwijs, hulp- en zorgverlening, zodat ze dit geweld beter en sneller herkennen en leren welke stappen ze moeten zetten. Intussen zijn al meer dan 150 professionals binnen de Vlaamse Family Justice Centers en ketenaanpakken opgeleid. Ten slotte heb ik aan het College van procureurs-generaal gevraagd om het mogelijk te maken in de registratiesystemen via een contextveld aan te duiden wanneer het over eengerelateerd geweld gaat.

Dossiers van eengerelateerd geweld vereisen inderdaad een kordate aanpak van daders maar vooral een andere, gespecialiseerde aanpak naar slachtoffers toe. Heel wat slachtoffers van eengerelateerd geweld zijn, zoals ik net zei, bang om met hun verhaal naar buiten te komen vanuit de angst dat de situatie gaat escaleren als mensen buiten de familie het te weten komen. Dit soort geweld komt immers vooral voor in gemeenschappen waar het groepsgevoel primeert op het individuele. Daardoor zijn slachtoffers niet alleen niet veilig binnen hun familie maar binnen hun hele gemeenschap. Het is heel moeilijk voor hen en ook voor de professionals om daarmee om te gaan. Wat doe je bijvoorbeeld als een minderjarig meisje zich aanmeldt omdat ze gevaar loopt? Ga je dan meteen met de ouders spreken of ga je toch via een andere weg? Dat is niet altijd evident. Dat geven de professionals toe. Over elke stap die je neemt, moet je goed nadenken want het slachtoffer mag allesbehalve in gevaar komen. Dat maakt het voor de hulpverleners heel moeilijk om daarmee om te gaan.

Met het project van het FJC in Limburg zijn we grote stappen aan het zetten om de rode vlaggen ook binnen de families te herkennen. Eerst moeten de situaties correct worden ingeschat. Er moet in deze dossiers ook intersectoraal worden samengewerkt. Sinds de start hebben we twintig Limburgse meisjes en vrouwen kunnen helpen. De hele familie wordt telkens in kaart gebracht, zodat we kunnen nagaan waar het gevaar zit, of er ook eerdere gevallen van eengerelateerd geweld zijn geweest, of er andere dochters zijn die in gevaar komen, en of er familieleden zijn die kunnen bemiddelen. Drie dossiers zijn net opgestart en dertien dossiers worden op dit moment nog actief begeleid.

Er wordt onder andere ook meer gewerkt aan duidelijke veiligheidsafspraken en aan een hulpverlenend traject. Indien mogelijk wordt ook het contact met de ouders hersteld. Maar dat is niet overal wenselijk of mogelijk. We werken ook aan het opbouwen van een eigen netwerk en van zelfstandigheid.

De belangrijkste les die we op basis van de tussentijdse evaluatie hebben geleerd, is dat eengerelateerd geweld enkel effectief kan worden bestreden als professionals de handen in elkaar slaan vanuit een goede kennis van de problematiek en ook van de aanpak ervan. Voor elk dossier stelt het FJC Limburg, zoals u al aangaf, twee verantwoordelijken aan: een casusregisseur en een politiemedewerker. Zij nemen samen het dossier op en overleggen continu want de situatie kan snel veranderen of escaleren. Het gaat om een aanpak op maat waarbij we de risico's telkens heel goed moeten inschatten, zonder dat we het slachtoffer in het gedrang brengen.

Persoonlijk vond ik het heel belangrijk om eengerelateerd geweld in het beleid op te nemen. Om die slachtoffers, soms zijn het minderjarigen, te helpen en te ondersteunen, en om duidelijk te maken dat wij aan hun kant staan, maar ook om aan de families het signaal te geven dat dat hier in Vlaanderen niet kan. Dat is echt een 'no pasarán'. We zitten daar bovenop, en we weten hen te vinden. Ik vond dat als signaal even belangrijk.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik volg u daar volledig in. Ik heb hier een artikel bij waarin de coördinator van het FJC zegt: "Als een slachtoffer het contact wil herstellen, zullen we haar ook adviseren om rekening te houden met de gevoeligheden en bijvoorbeeld

niet op de eerste afspraak in een crop top op te dagen. We zullen ook met de ouders het gesprek over waarden en vrijheid aangaan.”

Ik stel mij toch wat vragen bij die uitleg. Ik ben zelf geen fan van crop tops. Ik zal u dat zicht besparen. Maar blijkbaar is het tegenwoordig hip. Als jonge meisjes vandaag een crop top willen dragen, moeten ze dat kunnen. Dan denk ik dat het FJC een verkeerd signaal geeft als het adviseert om het bij een eerste afspraak niet te dragen en om zich aan te passen aan die familie. U zei het duidelijk: ‘no pasarán’ hier in Vlaanderen.

Minister, hoe wordt de veiligheid van het slachtoffer concreet gewaarborgd, zeker nadien, wanneer het slachtoffer op lange termijn opnieuw bij de familie zou gaan wonen? Maar ook als het contactherstel tussen de ouders en een minderjarig slachtoffer helaas niet mogelijk blijkt? Blijft dat dossier dan binnen het FJC? Wordt het dan opgevolgd? Hoe zit dat concreet in elkaar?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Het FJC kijkt in eerste instantie naar de veiligheid van het slachtoffer. Indien men opnieuw naar de ouders gaat – indien, want het is niet altijd het geval, soms wordt er voor een externe opvang gezorgd – blijft er sowieso een langdurige opvolging om ervoor te zorgen dat de situatie niet escaleert. De opvolging stopt niet als het slachtoffer naar de ouders of de familie terugkeert. Ik heb ook al eerder gezegd dat er ook een politionele opvolging is. In sommige gevallen, als er echt gevaar is voor het leven van het slachtoffer, gaat zij niet terug naar de ouders. Dan wordt voor haar een externe plek gezocht. Dan wordt ook uitgekeken naar zelfstandigheid enzovoort. Dan wordt het slachtoffer begeleid. In Nederland wordt het slachtoffer begeleid naar een vluchthuis. We hebben dat nu in Limburg opgezet. In Nederland staat men daar veel verder in. Ik vind dat ongelooflijk, hoe de Nederlanders het probleem aanpakken. Ik heb het wel voor die stijl. Ik heb dat misschien ook wel een beetje. Maar ik ben een Vlaming. Wij zijn daar nu ook mee gestart. Wij lopen wel wat achter, maar wij kunnen de ervaring van de Nederlandse onderzoeken gebruiken. In Limburg is er nu dat proefproject. Het is de bedoeling om het daarna uit te rollen in de andere grote steden.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, dank u wel. Het is zeer duidelijk dat dergelijke zaken zich in Vlaanderen niet moeten voordoen. We weten hen wel te vinden. Dat is een mooie slogan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaamse mandaat voor de opvolging van voorwaardelijk in vrijheid gestelde gedetineerden – 3639 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, collega’s, minister, tijdens de plenaire vergadering van 29 juni hekelde u, terecht, de beleidsplannen van uw federale collega, de minister van Justitie, om de voorwaardelijke invrijheidstelling zes maanden voor einde straftijd voor gedetineerden met een gevangenisstraf van meer dan drie jaar, als oplossing te hanteren voor de overbevolking in de gevangenissen. U zei dit naar aanleiding van een actuele vraag van collega De Vreese.

U stelde hierbij expliciet dat er bij dergelijke voorwaardelijke invrijheidstelling nog slechts twee standaardvoorwaarden zullen worden opgelegd, met name het verbod om het slachtoffer te verontrusten, en geen nieuwe strafbare feiten plegen.

Nog volgens u zou Vlaanderen geen enkel mandaat hebben om dergelijke voorwaardelijk in vrijheid gestelde gedetineerden die zes maanden voor einde straftijd onder deze voorwaarden zouden vrijkomen, op te volgen.

Op de website van de Vlaamse overheid lezen wij echter nog steeds dat een gedetineerde die in aanmerking wenst te komen voor een voorwaardelijke invrijheidstelling, dient in te stemmen met een aantal voorwaarden. Ik ga het lijstje niet aflopen, want u kent het ongetwijfeld.

Nog volgens deze website dienen de Vlaamse justitieassistenten een gedetineerde die onder hun territoriale werkingsgebied valt, onmiddellijk na diens voorwaardelijke invrijheidstelling uit te nodigen voor een eerste gesprek waarbij de na te leven voorwaarden – dus ook de voorwaarden om het slachtoffer niet te verontrusten en geen nieuwe feiten te plegen – dienen te worden besproken.

Daarnaast dient de justitieassistent regelmatig met de gedetineerde in gesprek te gaan om te verifiëren of het lukt om alle opgelegde voorwaarden na te leven met het oog op de rapportering aan de strafuitvoeringsrechtbank.

Indien een voorwaardelijk in vrijheid gestelde gedetineerde diens voorwaarden schendt, dan moet de justitieassistent met hem of haar in gesprek gaan om te kijken waar het misliep. Vervolgens moet de justitieassistent aan de strafuitvoeringsrechtbank steeds een verslag van dat gesprek bezorgen.

Minister, kunt u dan ook verduidelijken hoe uw stelling van 29 juni dat Vlaanderen geen enkel mandaat heeft om gedetineerden die zes maanden voor einde straftijd voorwaardelijk vrijkomen op te volgen, rijmt met de hoger geciteerde en schijnbaar tegenstrijdige info die door uw justitiediensten op de website van Vlaamse overheid wordt verspreid?

Indien blijkt dat uw stelling niet op een vergissing berust en de Vlaamse justitieassistenten effectief geen enkel mandaat meer zouden hebben om dit type van voorwaardelijk in vrijheid gestelde gedetineerden op te volgen, welke initiatieven hebt u dan intussen genomen of zult u nog nemen om de opvolging door de Vlaamse justitieassistenten van dit type voorwaardelijk in vrijheid gestelde gedetineerden op Vlaams grondgebied alsnog te verzekeren?

De opvolgingsmogelijkheden door onze Vlaamse justitieassistenten van voorwaardelijk in vrijheid gestelde gedetineerden is wat mankracht en middelen betreft, nu reeds problematisch. We hebben het er al vaak over gehad. Wanneer de federale minister van Justitie zijn nieuwe plannen doorzet om gedetineerden sowieso steeds zes maanden voor einde straftijd onder voorwaarden in vrijheid te stellen, dreigt het Vlaamse justitiehuis-opvolgingssysteem helemaal ontregeld te geraken. Is het dan niet de hoogste tijd dat u in functie van de beschikbare opvolgingscapaciteit van onze Vlaamse justitieuizen met de federale minister van Justitie voortaan bindende afspraken maakt in het kader van de voorwaardelijke invrijheidstelling?

Ik kijk alvast uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Blancquaert, ik denk dat er een kleine verwarring is. Er is een onderscheid tussen de voorwaardelijke en de vervroegde invrijheidstelling.

De voorwaardelijke invrijheidstelling, waarnaar u verwijst, is een strafuitvoeringsmodaliteit van de gevangenisstraf. Deze modaliteit wordt in detail geregeld in de wet van 17 mei 2006. Deze wet geeft aan welke voorwaarden aan een veroordeelde opgelegd kunnen worden en welke de opdrachten zijn van de justitiehuisen bij de uitvoering van de beslissingen. Bij de voorwaardelijke invrijheidstelling krijgen de justitiehuisen effectief een mandaat om de justitiabelen op te volgen.

In de plenaire vergadering van 29 juni ging het over de vervroegde invrijheidstelling, oftewel een straffkorting van zes maanden voor strafeinde. De maatregel is opgenomen in een andere federale wet.

De gevangenisdirecteur beslist over deze vervroegde invrijheidstelling en kan dus een hele resem veroordeelden zes maanden vroeger uit de gevangenis laten gaan. De gevangenisdirecteur moet enkel beoordelen of de veroordeelde beschikt over een onderdak en voldoende middelen van bestaan heeft. Er zijn dus geen bijzondere voorwaarden. Er is geen enkele opvolging voorzien, gewoon zes maanden korting op de straf. De justitiehuisen hebben hier voor de opvolging van deze veroordeelden dus, zoals ik voor de zomer al zei, geen enkele rol in te spelen, omdat het over een vervroegde en geen voorwaardelijke invrijheidstelling gaat. In het eerste waarover ik sprak, komen wij wel tussen, maar in de korting van zes maanden op de straf van de federale collega's, komen wij niet tussen.

Deze straffkorting legt aan de veroordeelden die ervoor in aanmerking komen twee voorwaarden op. Een eerste voorwaarde is geen strafbare feiten plegen. Dat spreekt voor zich. Jij en ik mogen ook geen strafbare feiten plegen, het zou er nog aan mankeren. Het is een heel rare voorwaarde. Een tweede voorwaarde is de slachtoffers niet lastigvallen. Ook dat vind ik heel normaal, maar dat zijn blijkbaar de twee voorwaarden.

Deze maatregel ondergraaft volledig het idee om alle straffen uit te voeren en dat justitie die straffen moet laten uitvoeren. Ik sta helemaal niet achter die straffkorting. Ik heb al heel veel gezien, maar dit gaat echt wel een paar bruggen te ver want ik vind dat voor een rechtsstaat onbetamelijk. Je hebt de straffen en die staan in een wet. Die worden uitgesproken en die moeten worden uitgevoerd. Deze maatregel heeft dan ook tot doel om de overbevolking in de gevangenissen tegen te gaan. Dat dient vooral daarvoor.

Deze straffkorting werd gestemd in het federaal parlement en is deze zomer, op 18 augustus, ondertussen in voege getreden, en loopt minstens tot 31 augustus 2023. Mijn federale collega heeft zelfs nog de optie opengelaten om via een in de ministerraad overlegd koninklijk besluit (KB) deze maatregel nogmaals te verlengen. Dat zal waarschijnlijk ook gebeuren. We moeten dat dus goed in de gaten houden en in onze agenda schrijven. Ik denk niet dat dat een tijdelijke maatregel zal zijn.

Wat de capaciteit van de opvolging van de justitiehuisen betreft, maakt dit ook voorwerp uit van werkgroepen op het overlegcomité, dus nog een overlegcomité. U weet dat ik heel graag naar overlegcomités ga. Ik heb namelijk ook hier al meerdere malen aangegeven dat het financieringsmechanisme vanuit het federale niveau niet volstaat. Een overlegcomité dient er toch voor om dat aan te kaarten. We hebben heel veel mandaten. Het is niet te doen wat men allemaal doorschuift naar het Vlaamse niveau. Dat is aangekaart op overlegcomités, interministeriële conferenties (IMC's), de bilaterale gesprekken, maar ook op de vergaderingen met het College van procureurs-generaal. Ik heb dat meermaals aangekaart. Vlaanderen kan niet blijven pompen om de problemen op het federale niveau op te lossen. Op dit moment is het echt wel een tsunami.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, dank voor uw antwoord. Als ik me niet vergis, zien ze u ook altijd heel graag komen op die overlegcomités. Ik wens u veel succes daarmee. Het was een zeer duidelijk antwoord. Het berust gewoon op een simpele woordenwisseling en er werd per ongeluk een foute term gebruikt tijdens de plenaire vergadering van 29 juni. Dat was zeer duidelijk. Heel erg bedankt voor uw antwoord.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik wil hier even tussenkomen omdat ik, buiten dat ik ook ongelooflijk graag naar het overlegcomité ging in het verleden, hier eigenlijk ook echt een dialoog tussen Vlaanderen en het federale niveau mis. Ik hoor veel mensen pleiten voor een federalisme dat sterk in dialoog gaat tussen de niveaus. Maar als er dan zoiets belangrijks inkomt als dit punt waarbij mensen zonder echte voorwaarden zes maanden vroeger kunnen vertrekken, dan stel ik me daar toch heel veel vragen bij. Ik betwijfel of het overlegcomité een goede plaats is om de dialoog ten gronde te voeren. Maar het zou toch moeten kunnen dat een van de coalitiepartners in deze Vlaamse Regering die ook federaal ministers levert daar toch mee op aandringt dat er echt een dialoog plaatsvindt. Ik zou vragen dat u uw collega's in de Vlaamse Regering daar ook op aanspreekt om daar dialoog te voeren, niet alleen in de toekomst, maar ook over dit punt en zeker als er maar enig idee zou zijn om die maatregel nog een jaar te verlengen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Om aan te geven waarover het probleem gaat – ik heb het meermaals op verschillende fora aangekaart: op dit moment zitten er in heel Vlaanderen 6000 mensen in een gevangenis, maar Vlaanderen heeft meer dan 34.000 mandaten. Dat kan gaan over enkelbanden, voorwaarden, enzovoort die we moeten opvolgen. Op een jaar tijd zijn er bijna 6000 mandaten bij gekomen. 6000 extra mandaten op 1 jaar is evenveel als die 6000 mensen die in de gevangissen zitten. Het doorschuiven van het probleem blijft maar doorgaan.

Ik heb vaak tegen de federale collega's gezegd dat dit moet stoppen. Op dit moment zijn er ook begrotingsbesprekingen waar uiteraard een vraag ingediend is om dit probleem op te lossen. Vlaanderen zal het moeten prefinancieren en het federale niveau zal het dan moeten meebetalen. Maar om te zeggen dat we het probleem van de gevangissen op het federale niveau gaan oplossen door dat allemaal naar Vlaanderen door te sturen en iedereen een enkelband en een werkstraf of een alternatieve straf te geven? Ik wil wel, maar ik kan de werkstraffen niet blijven uitvinden want de werkstraffen mag je niet in de privésector doen, dat is bij overheidsdiensten of in een woonzorgcentrum. Tijdens de coronacrisis was dat ook allemaal niet mogelijk. Ik ben heel alternatief gaan nadenken over plekken: bomen planten, op natuur- en groendiensten werken en zwerfvuil opruimen. Maar op een bepaald moment houdt dit wel op. Het systeem zit op dit moment dik tegen zijn grenzen. Ofwel komt er een oplossing vanuit het federale niveau, ofwel gaan we gewoon naar een straffeloosheid in dit land. Zoals het nu op dit moment loopt, kan het voor mij gewoon niet meer. Ik kan het niet genoeg zeggen. We zitten gewoon met de handen in het haar.

Uiteraard, collega Muyters, zal ook binnen de coalitie dit nog eens aangekaart worden in het kader van de begrotingsbesprekingen want wat de werkstraffen en de elektronische banden betreft: iemand moet die aanbrengen, iemand moet dat monitoren. Dat moet allemaal opgevolgd worden. Ook moet iemand de opgelegde voorwaarden nakijken. Als je dan weet dat er op federaal niveau 6000 mensen in de gevangissen zitten en dat er 34.000 mandaten op Vlaams niveau zijn en dat wij het met veel minder mensen moeten doen dan op het federale niveau voor die 6000 mensen. Dat is gewoon hallucinant. Dat krijg je niet meer uitgelegd.

Ik kan geen werkstraffen meer blijven uitvinden. Ik heb ook meermaals gezegd dat enkelbanden niet voor iedereen weggelegd zijn. Bepaalde daders mogen gewoon niet in aanmerking komen voor een enkelband, maar ik heb het gevoel dat ik tegen een steen praat. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Misschien moet die niet praten, maar gewoon zijn portefeuille bovenhalen.

Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, het is schrijnend dat het lakse linkse beleid dat op het federale niveau gevoerd wordt zo'n problematiek in Vlaanderen teweegbrengt. Minister, u slaat graag op tafel. Ik kan alleen maar oproepen om dat te blijven doen. De federale collega's van onze fractie zullen dat ook blijven doen en blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de nood aan strengere criteria voor het elektronisch toezicht – 3811 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, het gebruik van elektronisch toezicht is al enkele jaren aan een opmars bezig. Ondanks het veelvuldig gebruik van elektronisch toezicht is er momenteel onder andere nog niet veel bekend over de doelgroep van elektronisch toezicht en de succesratio. Om tegemoet te komen aan deze lacune werd ervoor gekozen om een wetenschappelijk onderzoek op te starten.

Minister, u gaf aan het gebruik van enkelbanden als iets positiefs te zien, maar daarnaast maakt u ook de kanttekening dat elektronisch toezicht niet voor iedereen geschikt is. Indien de verkeerde daders onder elektronisch toezicht komen te staan, dan kan dit volgens u ervoor zorgen dat de slachtoffers in gevaar komen, wat te allen tijde te vermijden is. U pleitte er dan ook voor om strengere criteria te hanteren voor het elektronisch toezicht.

Minister, welke criteria moeten worden verstrengd volgens u? Welke veroordeelden mogen volgens u niet in aanmerking komen?

Welke initiatieven neemt u om hierover in overleg te gaan met uw federale collega-minister?

Momenteel wordt er een wetenschappelijk onderzoek over elektronisch toezicht uitgevoerd door de Universiteit van Tilburg. U gaf in het verleden reeds aan dat dit onderzoek normaliter na de zomer opgeleverd zou worden. Welke resultaten zijn er momenteel al bekend? Indien deze er nog niet zijn, wanneer zullen deze wel bekend zijn?

Welke optimalisaties hebt u nog doorgevoerd aan de werkingsprocessen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, een recordaantal gedetineerden zit vandaag zijn straf thuis uit met een enkelband: van 3048 in 2016 naar 4374 in 2021. Dat heeft enerzijds te maken met corona. Mensen mochten de gevangenissen niet in, waardoor er een opstoot kwam. Het was toen alle hens aan dek om voldoende enkelbanden te

hebben want we werden plots met die federale beslissing geconfronteerd. De collega's in Wallonië vroegen of wij nog enkelbanden hadden want zij zaten zonder. We hebben toen de Waalse collega's helaas niet kunnen helpen omdat we de enkelbanden zelf nodig hadden.

Het heeft dus enerzijds te maken met corona waarbij rechters de maatregel van voorlopige hechtenis via een enkelband hebben ontdekt, en anderzijds met de overbevolking in de gevangenis. Maar waarmee het weinig te maken heeft, is de toepassing van de juiste straf. Ik vind dat men altijd moet kijken naar het toepassen van de juiste straf, en dus niet een enkelband moet gebruiken omdat er te weinig plaats is in de gevangenis.

Alternatieve straffen kunnen een gepaste straf zijn voor bepaalde misdrijven – ik ben er absoluut niet tegen –, maar zijn niet automatisch de gepaste straf. Daar knelt het schoentje. Wat ik dus problematisch vind, is dat men in bepaalde gevallen, waar er wel degelijk een gevaar is voor het slachtoffer, toch voor een enkelband kiest. Daarom zijn we nog altijd vragende partij om geen veroordeelden van intrafamiliaal geweld met een enkelband onder hetzelfde dak als het slachtoffer te plaatsen. Ook een incestpleger of tienerpooiers, daders van kindermishandeling en daders van bepaalde drugsdelicten mogen geen enkelband krijgen. Voor hetzelfde zit die thuis met een enkelband te dealen. Soms zijn feiten wel heel erg.

Ons voorstel is dus om voor die categorieën geen enkelband toe te staan. Ook iemand die bijvoorbeeld zijn enkelband heeft doorgeknipt, kan niet opnieuw een enkelband krijgen. Ik vind dat hij zelfs zijn enkelband moet betalen. Hem opnieuw een enkelband geven, kan niet voor mij. Ik zou al deze zaken uitsluiten. Dit heb ik reeds allemaal meermaals aan mijn federale collega meegedeeld via de interministeriële conferentie (IMC), via bilaterale contacten, en in het kader van de voorbereidingen van de Wet Externe Rechtspositie. Het is helaas wat het is.

We vragen logische dingen. Elk klein kind beseft dat je dergelijke daders beter geen enkelband geeft en al zeker niet bij het slachtoffer thuis plaatst. Het onderzoek waar u naar verwijst, gaat verder dan dat en wil echt nagaan welk profiel daders er een enkelband krijgt, welk profiel daders zijn enkelband doorknipt enzovoort. Het doel was inderdaad om voor de zomer nog resultaten te mogen ontvangen, maar er is wat vertraging. Ik hoop dat we het zo snel mogelijk ontvangen. Wat we nu al vragen, draait om gezond verstand. We zullen afwachten wat er nog verder uit het onderzoek komt.

Dan is er uw vraag naar de optimalisatie van de verwerkingsprocessen die ik heb doorgevoerd.

In een gezamenlijke overheidsopdracht met de Franstalige en Duitstalige collega's voorzien we de aankoop van nieuw materiaal en enkelbanden. De nieuwe overheidsopdracht staat in het teken van innovatie. Het moet echt wel 'state of the art' zijn, zodat we daar goed kunnen monitoren. Ik wil alle mogelijkheden bekijken die een slimme enkelband ons kan bieden. De gunning van de opdracht is voorzien in maart 2023, met een overgangsperiode om de nieuwe enkelbanden te implementeren tegen eind 2023. In de tussentijd heb ik wel reeds al het oude materiaal vervangen, nieuwe opleidingen voorzien, nieuwe computers en een nieuw IT-programma geïnstalleerd. We bekijken ook hoe het IT-programma van de planner en de mobiele eenheid kan worden geüpdatet.

Een digitaal platform moet de dienstverlening tussen de justitiabelen en het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) interactiever en vlotter laten verlopen. Het digitaal platform fungeert als een loket waarop de justitiabelen zelf administratieve taken kunnen volbrengen, bijvoorbeeld het beheer van het uurrooster, informatie opladen, eigen informatie kunnen raadplegen, enzovoort. Nu belt men vooral. We willen dat allemaal digitaliseren.

Het is natuurlijk van cruciaal belang dat justitiabelen onder elektronisch toezicht te allen tijde worden gemonitord. De continuïteit van het VCET moet dan ook constant gegarandeerd worden. Om dit te formaliseren werd het continuïteitsplan helemaal up-to-date gebracht. Dit plan werkt preventief de procedures uit om in geval van een ramp of een stroompanne het VCET toe te laten de monitoring van de justitiabelen te kunnen voortzetten.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik volg de redenering dat voor bepaalde categorieën een enkelband geen optie mag zijn. Ik ben ook wel fan van de uitspraak dat wie hem doorknipt zelf mag opdraaien voor de kosten en ook geen tweede of zelfs al een derde kans mag krijgen. Zijn daar cijfers van beschikbaar? Ik ga ervan uit dat dat momenteel nog niet gebeurt dat men zelf voor de kosten opdraait. Het is de moeite waard om dit te onderzoeken. Ik steun met veel plezier het voorstel.

Wanneer mogen we de resultaten van het wetenschappelijk onderzoek verwachten?

Ik ging nog vragen wanneer we die gunning mogen verwachten. Ik noteer 23 maart in mijn agenda.

U bent ook van plan om alcoholmonitoring te voorzien. Het slachtoffersysteem dat daar ook zal inzitten, is een zeer goed initiatief. Daar wordt de timing van eind dit jaar normaliter niet gehaald. Ik noteer 23 maart. Kunt u wat meer informatie geven over het slachtoffersysteem dat zal worden geïmplementeerd bij een dergelijk toezicht?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Op dit moment vragen wij het geld terug bij diegenen die de enkelbanden doorknippen, maar wij krijgen het meestal niet terug. Ik ben er voorstander van om met een soort van waarborgsysteem te werken, maar blijkbaar is dat niet evident.

We zijn nu in gesprek met andere landen over de slachtofferapplicatie. Die werkgroep loopt nog. We kunnen daar binnen enkele maanden meer informatie over geven.

We zijn aan het bekijken wat er met het onderzoek aan de hand is. De onderzoekster is in gebreke gesteld. Zij liet niets meer van zich horen. Het is heel raar, maar we weten niet wat daar aan de hand is. We zouden die informatie graag hebben. We moeten uitzoeken of ze ziek is of wat er aan de hand is. We zijn parallel aan het bekijken of we het aan een andere universiteit kunnen gunnen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de verplichting een uittreksel uit het strafregister voor te leggen om met minderjarigen te mogen werken – 3812 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Begin mei 2022 werd vastgelegd dat vanaf het najaar 2022 vrijwilligers en medewerkers die met minderjarigen werken een uittreksel uit het strafregister moeten voorleggen. Het doel hiervan is om zedendelinquenten preventief bij kinderen weg te houden. De verplichting zou gelden

bij de aanstelling van elke nieuwe meerderjarige medewerker, niet alleen bij professionele werknemers maar ook bij vrijwilligers.

Op 15 augustus 2022 verscheen echter op de site van de Vlaamse Jeugdraad het bericht dat het jeugdwerk een uitzondering krijgt op de verplichting tot het voorleggen van een uittreksel uit het strafregister. Vrijwilligers die in het kader van jeugdwerk met minderjarigen werken, zouden dit uittreksel niet meer verplicht moeten voorleggen. De Jeugdraad had hiervoor op basis van een uitgebreid advies een uitzondering aangevraagd. Volgens hen kunnen de tijd, energie en middelen die naar deze opvraging zouden gaan beter geïnvesteerd worden in vormingen, kennis en inhoud rond het thema integriteit. Daarnaast zou deze maatregel ook meer drempels opwerpen om vrijwilliger te worden. Ik vind het alleszins hallucinant dat ik deze vraag überhaupt moet stellen.

Minister, op basis van welke argumenten wordt er toch voor gekozen dat er voor vrijwilligers bij jeugdwerk een uitzondering gemaakt kan worden?

Hoe verzekert u dat deze uitzondering het doel van de maatregel niet zal ondergraven? Ik heb begrepen dat dat een uitzondering is die verleend werd door minister Dalle. Ik vraag me af of daar op voorhand overleg over is geweest. Zou men nog andere uitzonderingen willen invoegen? Zo ja, welke uitzondering? Wat is uw visie hierop?

U gaf in het verleden reeds aan dat de uitzonderingen ook de toets van de Raad van State moeten doorstaan, inzonderheid wat betreft het gelijkheidsbeginsel en het grondwettelijk principe van het belang van het kind. Is dat bij deze uitzondering reeds gebeurd? Hoe staat het momenteel met het draaiboek voor de verschillende sectoren? Wordt hierover overleg gepleegd met die sectoren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega. Uw vraag betreffende het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van minister Dalle moet u aan hem stellen. Wat ik heb begrepen, is dat de uitzondering onder andere door de Jeugdraad is gevraagd. U weet dat de voorzitter de afgelopen weken onder vuur is gekomen. Voor de argumentatie moet u bij mijn collega zijn.

Ik weet wel dat men bij Cultuur en Sport ook een uitzondering heeft gevraagd maar dat de desbetreffende ministers hebben gezegd dat ze dat niet gaan doen en dat ze dat wel belangrijk vinden. We hebben daarstraks met collega Schryvers heel de discussie gehad over wat er allemaal kan misgaan. Zelf ben ik iemand die vindt dat we geen risico's moeten nemen, zeker als we met kinderen of met kwetsbaren bezig zijn. Daarom hebben de ministers gezegd dat ze de uitzondering die gevraagd was voor Sport en Cultuur, niet toestaan.

Men is volop bezig met de draaiboeken. Ik weet dat de ministers van Sport en van Cultuur verschillende keren hebben samengezeten met de sectoren. Wij ook, meerdere malen. Op basis van alle informatie die we nu hebben, heb ik een algemeen draaiboek gemaakt dat ik deze zomer aan de verschillende sectoren heb bezorgd. De sectoren zijn nu bezig met het aanvullen van dit algemeen draaiboek met concrete toepassingen en voorbeelden. Het draaiboek bevat richtlijnen op welke situaties het decreet van toepassing is, hoe het gebruik ervan geïmplementeerd kan worden, hoe erover gecommuniceerd kan worden naar potentiële medewerkers, aan wie de controle kan worden toevertrouwd, welke richtlijnen gehanteerd kunnen worden voor de beoordeling van het uittreksel enzovoort. De betrokkenheid van de sectoren hierbij is noodzakelijk aangezien zij het beste zicht hebben op de praktische werking van de organisaties. Ik verwacht dat het draaiboek eind dit jaar door de sectoren verspreid zal kunnen worden naar de betrokken organisaties zodat eenieder voorbereid is voor de inwerkingtreding op 1 februari 2023.

Ik denk dat dat de logica zelf is dat men een uittreksel uit het strafregister voorlegt als men met minderjarigen wil werken. Ik vind voor kwetsbaren dat we altijd moeten proberen om risico's uit te sluiten als men dat kan. Daarom hebben we het decreet ook zo gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor uw antwoord.

Nogmaals, ik vind deze uitzondering werkelijk hallucinant. Ik vind het ook wel frappant dat één minister dergelijke uitzonderingen gaat verlenen blijkbaar zonder overleg met zijn collega-ministers binnen deze regering. Ik zal minister Dalle daar alleszins ook over ondervragen in de eerstkomende commissievergadering, want we gaan hier ook allesbehalve mee akkoord. We delen ook uw visie dat deze maatregel uiteraard niet zaligmakend is. Het is echter wel duidelijk dat elke maatregel die onze kinderen kan beschermen, ook genomen moet worden, zoals u zelf ook aangaf. Bij de bespreking van dit ontwerp van decreet kwamen reeds verschillende bedenkingen aan bod van verschillende commissieleden en u gaf toen aan dat de evaluatie van het decreet dus pas na een jaar zou komen om knelpunten te identificeren en bij te werken. Daarom is het toch ook redelijk opmerkelijk dat die uitzondering nu wordt toegevoegd.

Een belangrijk aspect bij deze maatregel is ook wie de controle zal uitvoeren. Dit hangt deels samen met de draaiboeken die in ontwikkeling zijn. Daarom heb ik nog een kleine bijkomende vraag. Is er momenteel al zicht op wie de controle hierop zal uitvoeren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Wie de controle gaat doen, wordt nu afgesproken. Daarom is er ook het overleg met de sector. Ik stel wel vast dat men, zowel bij Cultuur als Sport, daar op een volwassen manier mee omgaat. Ik denk dat het draaiboek ook wel afgerond zal kunnen worden tegen het einde van dit jaar. Daarin zal ook wel staan wie de controle uitvoert omdat dat ook vertrouwelijke informatie is.

Ik denk dat er ondertussen ook iets veranderd is in onze samenleving. Dat is ook de reden geweest waarom ik met het ontwerp van decreet naar de regering gegaan ben. We hebben het hier over minderjarigen. Ik denk dat er veel mama's zijn met een klein kind die het kindje meesturen naar kampen, naar ik weet niet wat. Oké, je kunt niet alles uitsluiten, maar als ouder voel ik mij wel comfortabel als ik weet dat ze allemaal een blanco strafregister hebben als het gaat over verkrachting, seksueel geweld enzovoort. Is dit nu de enige oplossing? Neen. Dat heb ik van in het begin ook altijd gezegd. Daarom hebben we een actieplan met verschillende maatregelen.

Collega Dalle heeft voor zijn sector inderdaad een uitzondering gevraagd. We hebben daar ook heel uitvoerig over gediscussieerd in de schoot van de regering. Maar hij is ervan overtuigd dat hij een uitzondering moet vragen voor de vrijwilligers. Ik denk dat u dus het best bij hem naar de motivering vraagt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.